

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U000720

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-07-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Авраменко Сергій Володимирович

2. Avramenko Serhii Volodymyrovych

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.09

Назва наукової спеціальності: Рослинництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-07-2018

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Агротехнологічні основи управління продукційним процесом озимих зернових культур у Лівобережному Лісостепу України
2. Agro-Technological Principles of the Management of Winter Cereal Production in the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. Об'єкт досліджень: Оптимізація росту, розвитку та продуктивності рослин, стабільність та реалізація потенціалу врожайності й показників якості зерна в сучасних технологіях вирощування озимих зернових культур в умовах Лівобережного Лісостепу України. Мета: Наукове обґрунтування процесів регуляції продуктивності та підвищення врожайності й якості зерна озимих пшениці, тритикале та жита, а також розробка агротехнологічних основ стабілізації зерновиробництва на принципах адаптивного рослинництва за мінливих погодних умов Лівобережного Лісостепу України. Методи: загальнонаукові, спеціальні

(польовий, біохімічний, біометричний, порівняльно-розрахунковий), статистичні. Новизна: Уперше встановлено особливості регуляції росту й розвитку рослин, формування структури агрофітоценозу, врожайності та якості зерна озимих пшениці, тритикале та жита після різних попередників за екстремально пізніх строків сівби; ідентифіковано сучасні сорти пшениці озимої за стабільністю та її кореляцією з урожайністю й якістю зерна після різних попередників залежно від системи удобрення та способів основного обробітку ґрунту; встановлено особливості формування продуктивності озимих пшениці, тритикале та жита за однакових умов вирощування; встановлено способи управління продуктивністю озимих зернових, які забезпечують стабільно високий рівень урожайності та якості зерна за різних технологій вирощування та умов середовища; розроблено й обґрунтовано адаптивні до несприятливих умов середовища елементи технології вирощування; встановлено способи підвищення ефективності протруєння насіння та зниження токсичної дії протруйників на рослини пшениці озимої; обґрунтовано економічне та господарське значення різних елементів технології вирощування залежно від рівня ресурсного забезпечення з урахуванням погодних чинників. Результати: Встановлено оптимальні параметри основних агрозаходів та розроблено нові підходи в сучасних інтенсивних, ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологіях вирощування озимих зернових культур, які стабілізують зерновиробництво в умовах змін клімату. Експериментально підтверджено доцільність перенесення оптимальних строків сівби озимих культур у бік пізніх на 10-15 діб та можливість вирощування сучасних сортів за екстремально пізніх строків сівби після попередників пізнього строку збирання – соняшнику, сої, кукурудзи, що за умови інтенсифікації системи удобрення забезпечує збільшення врожайності пшениці озимої у середньому на 40-63 %, тритикале озимого – на 52-56 %, жита озимого – на 56-72 %. Ступінь впровадження: Результати експериментальних досліджень покладено в основу щорічних науково-методичних рекомендацій щодо технологій вирощування озимих зернових культур в умовах Лісостепу та Степу України та впроваджено в господарствах Харківської, Полтавської та Донецької областей на загальній площі понад 118 тис. га, використовуються в програмах підвищення кваліфікації спеціалістів АПВ, щороку демонструються на науково-практичних семінарах, нарадах, Днях поля тощо. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПВіП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України.

2. Object: Optimization of plant growth, development and performance, stability and fulfillment of the yield potential and grain quality parameters in modern technologies of winter cereal cultivation in the Left Bank forest-steppe of Ukraine. Objective: Scientific justification of performance regulation and enhancement in winter wheat, triticale and rye grain yield and quality as well as development of agrotechnological principles of stabilization of grain production based on adaptive plant growing under the changing weather conditions of the Left Bank forest-steppe of Ukraine. Methods: General scientific, specific (field, biochemical, biometrical, comparative-computational), statistical. Novelty: The peculiarities of plant growth and development regulation, agrophytocenosis formation, winter wheat, triticale and rye grain yield and quality yield and quality of winter wheat grain, triticale and rye after different predecessors upon extremely late sowing were established for the first time; modern winter wheat varieties were identified by stability and its correlation with grain yield and quality after different predecessors, depending on fertilizers and basic cultivation methods; the peculiarities of winter wheat, triticale and rye performance under identical conditions of cultivation were determined; methods of managing the winter cereal performance, which ensure consistently high grain yields and quality upon different growing technologies and environmental conditions were specified; the growing technology elements that are adaptive to unfavorable environmental conditions were developed and rationalized; methods to increase the effectiveness of seed dressing and to reduce toxicity of dressers on winter wheat plants were specified; the economic and economic significance of different growing technology elements depending on resource provision and with due account for weather factors was rationalized. Results: The optimal parameters of the main agro-measures were established, and new approaches stabilizing the grain production under climate changes were developed in modern intensive, resource-saving and environmentally-friendly technologies of winter cereal growing. The expediency of deferring the optimal time of winter crop sowing by 10-15 days and the possibility of growing modern varieties upon extremely late sowing after late-harvested predecessors (sunflower, soybean,

corn) were experimentally confirmed, which, provided that fertilization is intensified, increases the winter wheat yield on average by 40-63%, winter triticale yield - by 52-56%, winter rye - by 56-72%. Degree of Implementation: The experimental results were taken as a basis of annual scientific and methodological recommendations on winter cereal growing technologies in the forest-steppe and steppe of Ukraine and implemented on farms of the Kharkiv, Poltava and Donetsk regions on the total area of 118,000 hectares. They are used in skills upgrading programs for agribusiness specialists and are annually shown on scientific-practical seminars, meetings, Field Days, etc. Scope of Implementation: scientific institutions of NAAS and the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, higher educational establishments, agrarian enterprises of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попов Сергій Іванович
2. Popov Serhii Ivanovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попов Сергій Іванович
2. Popov Serhii Ivanovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гораш Олександр Савич

2. Horash Oleksandr Savych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лихочвор Володимир Володимирович

2. Lykhochvor Volodymyr Volodymyrovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черенков Анатолій Васильович

2. Cherenkov Anatolii Vasyliovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кириченко Віктор Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кириченко Віктор Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.